

ITÄ-SUOMEN LABORATORIOKESKUKSEN
LIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ

LASTEN NÄYTTTEENOTTO

Ohjekirjanen lapselle ja vanhemmille

SISÄLTÖ

TERVETULO A LABORATORIOON	3
MITÄ VERI ON?	4
VERINÄYTTEENOTTO	6
"TAIKASALVA" ELI EMLA	11
SYDÄNFILMI ELI EKG	12

Suunnitellut ja toimittanut
TYKSLAB

Teksti: Marju Aaltonen,
Kirsi Kaitanen, Tarja
Nyrhinen, Katja Tanner

Piirroksat: Katja Tanner
Valokuvissa Eetu 4v.
isänsä kanssa ja hoitajana
Ulla-Maija Laine.

TERVETULOA LABORATORIOON

Me otamme täällä laboratoriossa verinäytteitä, joista tehdään erilaisia tutkimuksia. Sydäntä tutkittaessa otetaan sydänfilmi eli EKG. Sinuakin on tarkoitus tutkia. Kaikki tutkimukset teemme sinun parhaaksesi.

Jos olet sairas, laboratoriotutkimukset auttavat lääkäriä valitsemaan sellaisia hoitoja, jotka parhaiten auttavat sinua.

Jos olet ollut sairaana, laboratoriotutkimusten tuloksista nähdään, oletko parantunut vai tarvitsetko vielä hoitoa.

Jos olet tulossa tänne sairaalaan hoidettavaksi tai leikkaukseen, laboratoriotutkimukset auttavat jo etukäteen suunnittelemaan hoitosi oikein.

MITÄ VERI ON?

Olet varmasti joskus huomannut, kun olet saanut haavan, että veri on punaista. Ihan oikeasti veri koostuu plasmasta, joka on omenamehun väristä nestettä. Siinä uiskentelee erilaisia verisoluja.

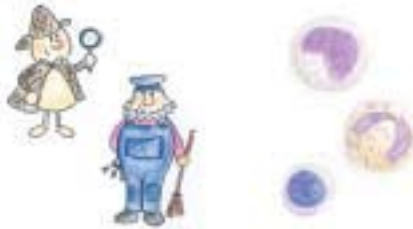
Plasmaa:

Tällaiselta ne näyttävät ihan oikeasti mikroskoopissa suurennettuna.

Valkosolut:

Salapoliisisolu
Vahtimestarisolu

Vahtimestarisolut ottavat kiinni bakteereita ja siivoavat verestä roskat pois.

Salapoliisisolut näkevät sellaista, mitä vahtimestarisolut eivät olisi välttämättä nähneet. Ne löytävät ihmiskehossa piilossa olevat virukset ja bakteerit.

Ilman salapoliisi- ja vahtimestarisolujen apua bakteerit ja virukset pääsisivät ihmiskehoon aiheuttamaan tauteja.

Punasolut:

Suurin osa verisoluiista on punasoluja, siksi veri näyttääkin punaiselta. Punasoluja voisi kutsua vaikkapa kuormurisoluiiksi, koska ne kuljettavat hengittämääsi ilmaa "happipalloina" ja voimaa lihaksiisi, jotta ne jaksavat liikutella sinua.

Tällaiselta punasolut...

Verihiutale eli trombosyytti:

...ja tällaiselta verihiutaleet näyttävät oikeasti mikroskoopissa.

Haavanpaikkaaja

Haavanpaikkaajien tehtävänä on saada verenvuoto haavasta loppumaan.
haava = tie poikki

Verihiutaleet tulevat apuun...

...ja paikkaavat tien.

Jos haavanpaikkaajia on vähän, kestää kauemmin ennen kuin haava lakkaa vuotamasta verta.

VERINÄYTTEENOTTO

Näytteenottohuoneessa on tuoli, johon voit näytteenoton ajaksi istahtaa äidin tai isän syliin. Voit istua tuoliin aivan yksinkin ja kuvitella olevasi vaikka kuningatar tai kuningas!

Ensin sinulle laitetaan käsivarteen sellainen vyö, joka vähän puristaa. Sen avulla saadaan verisuoni käsivarrestasi paremmin esille.

Seuraavaksi ihoasi pyyhkäistään puhdistuslapulla.

Verta otetaan erilaisiin putkiin. Katsopa, minkälaisia putkia tarvitaan sinun veresi tutkimiseen.

Sitten hoitaja ottaa käsivarrestasi verinäytteen.

Se voi kyllä nipistää vähän. Hei älä yhtään jännitä! Tämä on nopeasti ohi, kunhan muistat yhden tosi tärkeän asian: käsi on pidettävä paikallaan! Yhtään ei saa liikuttaa.

Tarvittaessa toinen hoitaja voi auttaa sinua pitämään kättäsi paikallaan.

Laboratoriossa meitä on monta mukavaa ja iloista hoitajaa sinua varten.

Näytteenoton jälkeen
pistokohdan päälle
laitetaan pala vanua,
jonka päältä täytyy
painaa oikein napakasti.

Ja mikä vaikeus onkaan
laastarin valinnassa?!

Olisiko tämä laastari kiva? - - -

Tai ehkä tämä? - - -

Tai sittenkin tuo? - - -

Vai miten olisi...? - - -

Tässä verinäytteet
nyt ovat valmiina
tutkimusta varten.

Sitten onkin
yllätyksen vuoro!

Meiltä
laboratoriosta
nimittäin saat
mukaasi pienen
yllätyksen.

TAIKASALVA ELI EMLA

Joskus sinulle voidaan ennen näytteenottoa laittaa puuduttavaa "taikasalvaa". Salva on siitä mukavaa ainetta, että kun se on vaikuttanut tunnin "taikaikkunan" alla näytteenoton ei pitäisi tehdä kipeää.

1

2

3

4

Aina "taikasalvan" käyttö ei ole mahdollista, mutta kyllä näytteenotto ilman salvaakin sujuu hyvin.

SYDÄNFILMI ELI EKG

Joskus lääkäri haluaa, että sydäntäsi tutkitaan. Silloin me täällä laboratoriossa otamme sinusta sydänfilmin. Se on mukava tutkimus, koska se ei tee kipeää. Lisäksi se on äkkiä ohi, kunhan vain maltat hetken makoilla paikallasi aivan rentona.

Ensimmäiseksi hoitaja pyytää sinua riisuutumaan niin, että rinta ja nilkat saadaan näkyviin.

Sen jälkeen pääset lepäilemään "hissisängylle", jota voidaan nostaa ylös ja laskea alas.

Nyt onkin vuorossa "mitalien" laitto. Hoitaja laittaa sinulle rintaan kuusi "mitalia" eli tarraelektroodia.

Myös ranteisiin ja nilkkoihin laitetaan samanlaiset "mitalit".

Kun "mitalit" ovat paikoillaan, hoitaja laittaa niihin johdot kiinni.

Hei, ei saa liikauttaa sormeakaan!

Nyt onkin aika maata rentona kuin keitetty makaroni. Sillä aikaa sängyn vieressä oleva EKG-kone miettii, minkälaisen kuvan se piirtäisi sydämesi pompottelusta.

Usko tai älä, mutta nyt
on sydänfilmi otettu.
Onkin aika ottaa
"mitalit" pois.

Jos haluat, niin hoitaja näyttää sinulle minkälaiselta sydämesi
pompottelu näyttää koneen piirtämänä.

Toivottavasti sinulla on ollut mukava lukuhetki tutustuessasi verinäytteen ja sydänfilmin ottoon. Kerromme mielellämme lisää tullessasi laboratorioon.

Nähdään laboratoriossa!

LISÄÄ MIELENKIINTOISTA LUETTAVAA...

ITÄ-SUOMEN LABORATORIOKESKUKSEN
LIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ

Voit varata ajan näyttöön kotisivuiltamme

www.islab.fi -> Ajanvaraus näyttöön

Ajanvarauspalvelu on asiakkaille maksuton. Huomioithan, että kaikissa laboratorioissamme ei ole ajanvarausmahdollisuutta, eikä ajanvaraus ole pakollinen. Lisätietoa ajanvarauspalvelusta sekä näyttöönottopisteistämme löydät kotisivuiltamme

www.islab.fi